
Spis treści

I. Część ogólna

1.	Epidemiologia chorób zakaźnych – najważniejsze zagadnienia – <i>Maria Gańczak</i>	3
1.1.	Choroby zakaźne – krótki rys historyczny	3
1.2.	Choroby zakaźne w aspekcie globalnym i lokalnym	4
1.3.	Epidemiologia chorób zakaźnych – podstawowe pojęcia	6
1.4.	Kontrola chorób zakaźnych	10
2.	Najważniejsze objawy występujące w chorobach zakaźnych – <i>Alicja Wiercińska-Drapało</i>	13
2.1.	Gorączka	13
2.2.	Biegunka	16
2.3.	Powiększenie węzłów chłonnych – limfadenopatia	18
2.4.	Żółtaczkę	22
2.5.	Ostry ból głowy w chorobach zakaźnych	26
3.	Antybiotyki i chemioterapeutyki najczęściej stosowane w leczeniu chorób infekcyjnych – <i>Damian Piotrowski</i>	31
3.1.	Penicylina i jej pochodne	31
3.2.	Cefalosporyny	33
3.3.	Karbapenemy i monobaktamy	35
3.4.	Glikopeptydy	36
3.5.	Polimyksyny	37
3.6.	Lipopeptydy	37
3.7.	Tetracykliny	38
3.8.	Makrolidy	38
3.9.	Ansamycyny	39
3.10.	Aminoglikozydy	40
3.11.	Chinolony	40
3.12.	Sulfametoksazol i trimetoprim	41
3.13.	Metronidazol	42
3.14.	Streptograminy	42
3.15.	Linkozamidy	43
3.16.	Mupirocyna	44

4.	Zasady racjonalnej antybiotykoterapii – Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat	47
4.1.	Kontrola zakażeń	48
4.2.	Diagnostyka zakażeń	48
4.3.	Antybiotykoterapia	51
5.	Współczesne możliwości terapii przeciwwirusowej – Jerzy Jaroszewicz	57
5.1.	Ogólne zasady leczenia i klasy leków przeciwwirusowych	57
5.2.	Leczenie poszczególnych zakażeń wirusowych	60
6.	Leczenie grzybic układowych i zlokalizowanych – Zenon Czuba	67
6.1.	Patogeneza i etiologia inwazyjnych zakażeń grzybiczych	67
6.2.	Diagnostyka zakażeń grzybiczych	71
6.3.	Leczenie zakażeń grzybiczych	72
7.	Metody diagnostyczne i ich znaczenie w rozpoznawaniu chorób zakaźnych – Miłosz Parczewski	77
7.1.	Diagnostyka mikroskopowa	77
7.2.	Badania mikrobiologiczne	78
7.3.	Diagnostyka immunologiczna	79
7.4.	Metody molekularne	82
7.5.	Cytometria w chorobach zakaźnych	86
7.6.	Niepolecane testy diagnostyczne	86
 II. Część szczegółowa		
8.	Choroby infekcyjne ośrodkowego układu nerwowego – Aleksander Garlicki	91
8.1.	Bakteryjne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	91
8.2.	Wirusowe zapalenia mózgu	106
8.3.	Wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	118
8.4.	Ropień mózgu	121
8.5.	Ropniaki wewnątrzczaszkowe	124
8.6.	Przewlekłe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	128
9.	Choroby infekcyjne górnych dróg oddechowych – Joanna Kozłowska, Wojciech Stańczak, Aneta Cybula	145
9.1.	Etiologia zakażeń górnych dróg oddechowych	145
9.2.	Choroba przeziębieniowa	146
9.3.	Ostre zapalenie zatok przynosowych	148
9.4.	Zapalenie gardła	150
9.5.	Zapalenie nagłośni	153
9.6.	Podgłośniowe zapalenie krtani oraz zapalenie krtani i tchawicy	154
9.7.	Grypa	155

10.	Ostre zakażenia dolnych dróg oddechowych – Joanna Jabłońska, Magdalena Suchacz	165
10.1.	Zapalenie oskrzeli	165
10.2.	Zapalenie oskrzelików	167
10.3.	Zapalenie płuc typowe	167
10.4.	Zapalenia płuc atypowe	177
10.5.	Ropień płuca	179
11.	Infekcyjne choroby układu krążenia – Alicja Nowowiejska-Wiewióra, Adam Krajewski, Mariusz Gąsior	183
11.1.	Infekcyjne zapalenie wsierdza	183
11.2.	Zapalenie mięśnia sercowego	195
11.3.	Choroby osierdza	202
12.	Choroby infekcyjne układu pokarmowego – Ewa Siwak, Wojciech Stolarz	209
12.1.	Czynniki etiologiczne chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego	209
12.2.	Rozpoznanie chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego	212
12.3.	Obraz kliniczny chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego w różnych grupach wiekowych	212
12.4.	Zapalenie przełyku – definicja i czynniki etiologiczne	213
12.5.	Grzybicze zapalenie przełyku	214
12.6.	Zapalenie przełyku wywołane przez HSV	215
12.7.	Zapalenie przełyku wywołane przez CMV	216
12.8.	Zapalenie żołądka	217
12.9.	Zapalenia jelit – definicja i czynniki etiologiczne	219
12.10.	Dur brzuszny i dury rzekome	220
12.11.	Salmonellozy	222
12.12.	Czerwonka bakteryjna	223
12.13.	Cholera	224
12.14.	Zakażenia patogennymi jelitowymi szczepami <i>Escherichia coli</i>	226
12.15.	Choroba związana z zakażeniem <i>Clostridium difficile</i> , w tym rzekomobłoniaste zapalenie jelita grubego	228
12.16.	Zapalenie wyrostka robaczkowego	230
12.17.	Zapalenia wątroby o etiologii innej niż wirusowa	231
12.18.	Leptospiroza	232
12.19.	Ostre zapalenia pęcherzyka żółciowego	233
12.20.	Przewlekłe zapalenia pęcherzyka żółciowego	234
12.21.	Zapalenie dróg żółciowych	235
13.	Wirusowe zapalenia wątroby	239
13.1.	Definicja wirusowych zapaleń wątroby – Anna Boroń-Kaczmarska	239
13.2.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A – Barbara Sobala-Szczygieł	239
13.3.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B – Anna Boroń-Kaczmarska	243
13.4.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C – Włodzimierz Mazur	250
13.5.	Wirusowe zapalenie wątroby typu D – Anna Boroń-Kaczmarska	258

13.6.	Wirusowe zapalenie wątroby typu E – <i>Jerzy Jaroszewicz</i>	261
13.7.	Choroby wątroby wywołane przez wirusy inne niż pierwotnie hepatotropowe – <i>Ewa Janczewska</i>	264
14.	Infekcyjne choroby układu moczowo-płciowego	279
14.1.	Zapalenie pęcherza moczowego – <i>Dagny Krankowska</i>	279
14.2.	Odmiedniczkowe zapalenie nerek – <i>Dagny Krankowska, Tomasz Mięka</i>	284
14.3.	Bezobjawowa bakteriuria – <i>Tomasz Mięka</i>	288
14.4.	Infekcyjne zapalenie gruczołu krokowego – <i>Tomasz Mięka</i>	290
14.5.	Choroby przenoszone drogą płciową – <i>Ewa Firląg-Burkacka</i>	295
14.6.	Infekcyjne zapalenie narządów płciowych u kobiet – <i>Miroslaw Wielgoś, Bronisława Pietrzak</i>	316
15.	Infekcyjne choroby skóry i tkanki podskórnej – <i>Marek Kawecki, Justyna Glik</i>	327
15.1.	Czynniki etiologiczne zakażeń skóry i tkanek miękkich	327
15.2.	Etapy rozwoju zakażenia skóry i tkanek miękkich	328
15.3.	Diagnostyka zakażeń skóry i tkanek miękkich	330
15.4.	Procedury dodatkowe w leczeniu zakażeń skóry i tkanek miękkich	332
15.5.	Róża	333
15.6.	Zapalenie mieszków włosowych	336
15.7.	Gronkowcowe zapalenie skóry – czyrak, czyraczność i czyrak gromadny	338
15.8.	Zapalenie sutka	340
15.9.	Martwicze zapalenie skóry i tkanek miękkich	341
15.10.	Martwicze zapalenie mięśni	347
16.	Wybrane choroby ze zmianami na skórze i błonach śluzowych oraz zapalenie przyusznic – <i>Leszek Szenborn</i>	353
16.1.	Odra	354
16.2.	Ospa wietrzna i półpasiec	357
16.3.	Różyczka	364
16.4.	Rumień nagły	366
16.5.	Rumień zakaźny	367
16.6.	Zakażenia enterowirusowe	369
16.7.	Zakażenia wywołane wirusami opryszczki pospolitej	373
16.8.	Wysypki w przebiegu różnych samoistnie ustępujących zakażeń wirusowych o charakterystycznym obrazie klinicznym i dobrym rokowaniu	380
16.9.	Płonica (szkarlatyna)	382
16.10.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	385
17.	Choroby infekcyjne kości i stawów – <i>Iwona Mozer-Lisewska, Anna Olewicz-Gawlik, Arleta Kowala-Piaskowska</i>	389
17.1.	Gorączka reumatyczna	389
17.2.	Infekcyjne zapalenie stawów	391
17.3.	Zapalenie kości i szpiku kostnego	395
17.4.	Reaktywne zapalenie stawów	397

18.	Choroby wywołane przez neurotoksyny bakteryjne – Aleksander Garlicki	403
18.1.	Tężec	403
18.2.	Zatrucie jadem kiełbasianym (botulizm)	410
18.3.	Błonica	414
19.	Wybrane infekcyjne choroby ogólnoustrojowe	421
19.1.	Sepsa i wstrząs septyczny – <i>Tomasz Mięka, Dagny Krankowska</i>	421
19.2.	Zakażenie HIV i AIDS – <i>Brygida Knysz, Anna Boroń-Kaczmarek</i>	428
19.3.	Zakażenia grzybicze – <i>Małgorzata Ingot</i>	441
20.	Choroby wektorowe – Sławomir Pancewicz	453
20.1.	Borelioza	460
20.2.	<i>Erlichioza monocytarna</i>	466
20.3.	Ludzka anaplazmoza granulocytarna (HGA)	467
20.4.	Riketsjozy przenoszone przez kleszcze	470
20.5.	Tularemia	473
21.	Choroby pasożytnicze naturalnie występujące w Polsce	479
21.1.	Giardioza (lamblioza) – <i>Lucjan Kępa</i>	479
21.2.	Glistnica – <i>Lucjan Kępa</i>	481
21.3.	Owsica – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	483
21.4.	Węgorzycza – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	485
21.5.	Włosogłówczyca – <i>Lucjan Kępa</i>	487
21.6.	Tasiemczyca wywołana przez tasiemca nieuzbrojonego – <i>Lucjan Kępa</i>	489
21.7.	Tasiemczyca wywołana przez tasiemca uzbrojonego i wągrzycza – <i>Lucjan Kępa</i>	490
21.8.	Difylobotrioza – <i>Lucjan Kępa</i>	492
21.9.	Zarażenie tasiemcem karłowatym – <i>Lucjan Kępa</i>	492
21.10.	Bąblowica jednojamowa – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	493
21.11.	Bąblowica wielojamowa – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	495
21.12.	Toksoplazmoza – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	498
21.13.	Włośnica – <i>Lucjan Kępa</i>	507
21.14.	Toksokaroza – <i>Barbara Oczko-Grzesik</i>	509
22.	Szczególnie niebezpieczne choroby zakaźne – Barbara Oczko-Grzesik	515
22.1.	Wybrane akty prawne dotyczące chorób zakaźnych u ludzi	515
22.2.	Gorączka Ebola	517
22.3.	Zespół ostrej ciężkiej niewydolności oddechowej (SARS)	520
22.4.	Bliskowschodni zespół niewydolności oddechowej (MERS)	523
22.5.	Rekomendacje postępowania w przypadku podejrzenia lub rozpoznania choroby szczególnie niebezpiecznej i wysoce zakaźnej	528
23.	Wybrane choroby zakaźne i pasożytnicze przywlekane z innych stref klimatycznych	531
23.1.	Biegunki podróżnych – <i>Maria Olszyńska-Krowicka</i>	531
23.2.	Malaria – <i>Anna Kuna</i>	537
23.3.	Zakażenie wirusem Zika – <i>Anna Kuna</i>	545

23.4.	Leiszmanioza skórna i skórno-słuzówkowa – <i>Michał Gajewski, Anna Kuna</i>	549
23.5.	Denga – <i>Michał Gajewski, Anna Kuna</i>	558
24.	Zapobieganie chorobom zakaźnym – profilaktyka bierna, czynna, swoista i nieswoista – <i>Brygida Adamek, Anita Olczak, Jacek Gąsiorowski</i>	567
24.1.	Zapobieganie rozwojowi chorób zakaźnych – <i>Brygida Adamek</i>	567
24.2.	Profilaktyka poekspozycyjna po narażeniu na materiał biologiczny – <i>Anita Olczak</i>	574
24.3.	Profilaktyka przedekspozycyjna przeciwko zakażeniu HIV – <i>Jacek Gąsiorowski</i>	576
	Skorowidz	581